

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 200 Lel
Félévre . . . 100 .
Negyedévre . . . 50 .
Egyes szám ára . . . 4 .

Megjelenik minden szombaton.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefonszám: 35.

Felelős szerkesztő:

KOVÁCS KÁROLY.

DÉVA ÉS VIDÉKE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Regina Maria-u. 12., hová a
lapszemlé részét illető min-
den közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Déva, Regina Maria-u. 12.
hová az előfizetések és hír-
detések küldendők.

Laptulajdonos és kiadó:

LAUFER VILMOS

A dévai Dávid Ferenc emléktábla visszahelyezési ünnepség

Több mint 200 idegen érkezett Déva városába

Dávid Ferencnek, a nagy vallásalapítónak az unitáriusok első püspökének halála 350-ik évfordulója alkalmából a világ unitáriusai és elsősorban az erdélyi magyar unitáriusok Kolozsváron nagy ünnepségeket rendeztek. Ennek az ünnepségnek volt egyik kimagasló mozzanata a dévai emléktábla visszahelyezési, illetve leleplezési ünnepélye, amelyre Kolozsvárról, a Székelyföldről s az ország minden részéből mintegy 300 idegen is érkezett.

A vendégek egy része már kedden, november 12-én délelőtt megérkezett. A zöme azonban este a hétórai vonattal jött meg s mint első vendég Dr. Boros György püspök, akit az állomáson Perian Péter polgármester üdvözölt. A polgármester üdvözlő szavaira a püspök magyarul válaszolt és megköszönte a szíves fogadtatást. A magyarság nevében Dr. Meskó Miklós a Hunyadmegyei Magyar Párt alelnöke mondott nagyon szép üdvözlő beszédet, amelyet a püspök láthatólag meghatódottan köszönt meg. Kocsival amelyben püspök, Perian polgármester és Dr. Meskó ültek, behajtottak a városba, ahol a püspök Dr. Meskó ügyvédnél, a többi vendégek, mindegyik a maga szállásadójánál szállt meg. Itt említjük meg, hogy a kiválóságok közül itt voltak: Walke amerikai lelkész, Csifó Salamon dr. teológiai dékán, Dr. Ferenc József a Hitelszövetkezetek központjának vezérigazgatója, Dr. Elek Domokos felügyelő gondnok, Kovács Kálmán főszámvéző, Dr. Vajda Béla a küküllőmegyei Magyar Párt elnöke, Dr. Gyergyai Árpád, Gállly Zsigmond kollegiumi igazgató, Gyalui Farkas történettudós, Dr. Mikó Lőrinc egyházmegyei titkár és Szent-Iványi Sándor kolozsvári unitárius lelkész és még többen, akiknek a nevét nem sikerült megtudniunk.

Műsoros estély a városi színházban

Az ünnepség első részlete a keddi műsoros estély volt, amely a legnagyobb sikert aratta. A műsört kivétel nélkül mind az idegenek hozták magukkal. Ugy, hogy ez alkalommal az unitáriusok nekünk játszottak itt Déván a Dávid Ferenc emlékeztérére. A kolozsvári teológiai akadémiai énekvezető a műsört nagyszerű énekszámával, amelyet zajos taps jutalmazott. Utána Peredy György, a nagyváradi Szigligeti irodalmi társaság főtitkára olvasta fel nagyon szép alkalmi prólózusát, amelyet irodalmi értéke miatt lapunk más helyén teljes terjedelmében közlünk. Szentmártoni Kálmán Sándor Ella zongorán Liszt nyolcadik rapszódiját játszotta el, gyönyörűen, kiváló technikával és művészi átérzéssel. Sok tapsot kapott, úgy, hogy még egy darabot kellett eljátszania az áhító közönségnek, amely a végén izléses csokorral kedveskedett a művészi tehetséggel megáldott vendégszerelőnek. László Irénke szavalata szintén erős tapsokat váltott ki, Reményik Sándornak a Mohács után és a Toll és ecset című gyönyörű, magyar érzéssel és emberi meleg-séggel telített verseit szavalta el. Ezután a tordai Dávid Ferenc dalárda vegyes kara aratott meleg sikert, majd szünet után a vargyasi dalárda énekelt nagyon szépen, amely után Puksa Endréné énekelt nagyszerűen, úgy, hogy a közönség alig tudott betelni a szép hanggal. A zajos tapsok után még ráadást is kellett adnia. Ugy ő, mint Nuszbaum Józsefné, aki zongorán valóban művészién kísérte, egy-egy csokrot kaptak. A közönség szinte megpihent a tapstól a következő szám alatt, amikor S. Nagy László a kolozsvári Szemle főszerkesz-

tője egy novelláját olvasta fel Dávid Ferenc idejéből. Ott láttuk magunk előtt, az akkori politikai alakokat, akik úgy megelevenedtek a szemünk előtt, hogy szinte a közelünkben éreztük dobogni szabadságért olyannyira vágyó magyar szíveiket s éreztük az örökkévalóság illatát azokon az eszméken, amelyeket a novellában felénk röpített a nagyszerű íróművész. A taps után Berivoy István magyar dalával ragadtatta el a közönséget s nem győzött betelni az igaz magyar művészi muzsikával.

Gyallay Domokos író, a Magyar Nép főszerkesztőjének egyik egyfelvonásosát adták elő a kolozsváriak Szent-Iványi Sándor kolozsvári tanár kiváló és minden defektus nélküli rendezésében. A jelenet az tábrázolja, hogy Dávid Ferenc egy fiatal jegyespárt ad össze az erdőben. Ott liheg a kor lelke a színpadon s Dávid Ferenc 350 éves porladó matiralakjának színpadra való vitele valóban a közönséget szinte megrendítette. De a szerepet Ürmösy Gyula nagyszerűen oldotta meg. Játéka semmi kifogásolni valót nem hagyott maga után. Ugyan-így dicséretben részesülhetnek a többi alakok is. A Székely Mózes Lőrinczy Gergely, Hunyady Demetert Fülöp Árpád, Kornis Ilonát Kriza Judith s a papot Nagy Sándor alakította. Királyfalvi Mikó Imre volt, míg Bede Emil és Nagy Béla egy-egy ifju alakját rajzolták meg. A darab a műsor egyik legkiválóbb száma volt, eltekintve a többi számok művészi értékétől. Az estélyt az árkosi dalárda énekszámai fejezték be s a hatásra jellemző, hogy a dalárda-nak ismételnie kellett. A végső tapsok a dalárdával együtt az összes szereplőknek és rendezőknek hálas köszönetet mondtak és elismeréssel lobogtatták feljüket a telebaráti és testvéri szeretet fehér áldásos lobogóját.

Leleplezési ünnepély a dévai várban

Az esti előadás után, amely egy óra után ért véget a vendégek s a dévaiak ismerkedési este gyűltek össze, amely három óráig tartotta együtt a vidáman csevegő társaságokat. Másnap már kilenckor gyülekeztek a városházán s tízre már fent volt a mintegy 500 főnyi társaság a vár udvaron a hová az ősz öreg Boros püspök is fiatalos erővel lépdelt fel a nem éppen legjobb uton. Az ünnepélyt fenn a teológusok dalárdájának sikerült áhítatos énekszámával vezette be, majd az árkosi dalárda aratot nagyon szép sikert gyönyörű énekszámával. Utánuk Dr. Boros György kolozsvári unitárius püspök állott a Dávid Ferenc cella elé s az előtte körben és palástban álló papok után körben elhelyezkedett közönségnek szép beszédet mondott a nagy Dávid Ferencről, a szabadság szeretetéről Dávid Ferenc vértanúságáról s gyönyörű imában kérte a mindenható áldását a közönségre is. Az áldás után a tordai dalárda énekelt s annak végeztével kezdetét vette a koszorúk elhelyezése. Az első koszorút az unitárius egyház tette le Dr. Ferenc József által. Majd az amerikai és angliai unitáriusok nevében Walke amerikai lelkész, a magyarországi unitáriusok nevében Dr. Kozma György (Magyarország), az unitárius lelkészek nevében Dr. Csifó Salamon teológiai dékán s a Dávid Ferenc ifjusági egyesületek nevében Vályi Ilonka Kolozsvár tettek le koszorúkat az ujonnan elhelyezett és leleplezett emléktábla előtt. Utolsónak Dr. Meskó Miklós a hunyadmegyei magyarság nevében helyezte el a tiszteletet és szeretet kifejező s a nagy apostolról kegyelettel emlékező koszorúját.

Az áhítatos aktus után, ami alatt a közönség a legnagyobb csendben szinte lélegzet visszafojtva állott a vár udvarán, a vargyasi dalárda énekelt el két strófából álló alkalmi dalát a dévai várról és Dávid Ferencről. A

dalt ideiktatjuk azzal, hogy azt Kádár Lajos vargyasi helyettes lelkész írta s zenéjét pedig Kiss Károly vargyasi tanító alkalmazta reá. A szép két szakasz így szól:

Itt, hol egykor régen kőfal emelkedett,
Szép Kőmíves Kelemenné megölt teste felett,
Itt állunk, fenn busan, Déva magas várán,
Egyházunknak mindig fájó sötét Golgotáján.

Regélnek a romok sok fájó emlékről,
Míg ajkunkon felsír a dal nagy Dávid Ferencről,
Édes dal, magyar dal cseng a levegőben
Nagy vértanunk, emléked él, néped hű szívében.

E meghatóan szép ének utána, amely a hallgatóknak szinte könnyeket csalt a szemébe Dr. Boros György az emlékművet átadta a megyének, illetve a múzeumnak, átadva a cella kulcsait Candrea subprefektnek és Mallász József muzeumigazgatónak. Candrea rövid néhány szóval ígérte meg, hogy az emlékművet mindig kegyelettel fogják megőrizni. A várban lefolyt ünnepségen részt vett még a többi felekezet képviselője s Perian Péter polgármester is. A délelőtti ünnepély a „Tebenned bízunk eleitől fogva” című ének eléneklésével ért véget.

Tisztelgések Dr. Boros püspöknél

Már egy óra volt, amikor a szép ünnepség véget ért. Az idő mindvégig kedvezett s egy valóban gyönyörű szép napsütésű nap jutott a vendégeknek s a résztvevőknek, mely az ünnepély fényét még inkább emelte. Félkettőkor megkezdődtek a tisztelgések a városházán a polgármester szobájában. Először a megye nevében Candrea Valer subprefektus, majd a város nevében Perian Péter polgármester járultak a püspök elé, aki a testvéri szeretetről tett hitvallást válaszában. Majd a görög keleti egyház, görög katolikus, római katolikus, református és izraelita egyház vezetői tiszteltek, utánuk a megyei Magyar Párt dr. Meskó Miklós alelnökkel az élén, a dévai csángóság Borbély Ferenc bró vezetésével s a különböző dalárdák járultak a püspök magas színe elé Kiss Károly vezetésével.

A közebed, amelyen mintegy 300 ember vett részt a Fehér-Kereszt nagytermében zajlott le s négyóra körül ért véget. Az ebéd után egyetlen pohárköszöntőt Dr. Boros György püspök mondotta felköszöntve és éltetve a királyt, a kormányzótanácsot, a kormányt, ami után a jelenlévők egyhanguan nagy lelkes éljenzésben törtek ki, majd éltette Dr. Meskó Miklóst, aki a rendezésnek az országrészét vitte, Malász József muzeumigazgatót, aki a dévai múzeumban „a legnagyobb földi hatalmasság” s az összes jelenlévőket. A püspök elköszöntőjében hangsúlyozta, hogy a társaság egy része a vajdahunyadi várba készül kirándulásra s emiatt a többi szokásos toasztok elmaradtak. A menü Róth József kávést dicséri.

A társaság egy része Hunyadra ment, onnan visszatérve pedig az estéli vonattal a püspökkel és kíséretével együtt elhagyták városunkat a hová egy napra lényt melegt és, magyar történelmi szabadság gondolatra való visszaemlékezés tűzét hozták.

Ez a tűz volt az, amely a rendezők szívét is hevítette, amikor a sok-sok akadályon keresztül menve mégis megtalálták a módját annak, hogy miként helyezzenek el oly sok idegent Déván s akkor, amikor a színház termét zsufolásig megtöltötte a közönség vagy amikor oly szép számban az állomáson fogadták a vendégeket. Minden résztvevőnek és rendezőnek, házigazdának, vendégfogadónak igaz szívből jövő köszönet jár, az a köszönet, ami nekünk, magyaroknak itt most járja, amely hangtalanul a legtöbbet beszél.

Az erdélyi unitáriusok egy napra voltak csak itt, de a mi szívünkben látogatásuk örökre megmarad. Estély és ünnepély egyformán kitörülhetetlen nyomokkal vésődött bele Déva emlékezetébe.

A visszahelyezett emléktábla régi szövege, amely annak idején fekete márványtáblára arany betűkkel volt felírva, most pedig az új táblán fehér márványon arany betűkkel, a következő:

„Déva vára börtönében szenvedett 1579-ben vallásos meggyőződésének hirdetéséért halálig tartó fogságra ítélt Dávid Ferenc a magyar unitárius egyház megalapítója és első püspöke.

A nagy reformátor születésének 400-ik évfordulóján kegyelettel állította az emléktáblát szellemének örököse a Magyar Unitárius Egyház 1910-ben.

A cella ajtaja felett pedig most helyezték el egy táblát, amelynek szövege románul, németül és angolul van és így hangzik:

„Emléktábla emelve Dávid Ferenc emlékére a magyar unitárius vallás alapítója és első püspökének, aki mártírhalált halt ezen a helyen 1579-ben.”

S még egyről nem szabad megfeledkeznünk. Az emléktábla visszahelyezésének gondolata Dr. Rozván István volt hunyadmegyei prefektusé, akit a politikai szellemek — sajnos — elmozdítottak prefektusi állásából. Ő volt az, aki egy sétatájkán meglátta a lerombolt emléktáblát s amikor értesült arról, hogy azt barbár kezek a forradalom alatt törék össze, azonnal intézkedett, hogy a vármegye a saját költségén állítsa vissza. Tervét a miniszteriummal is közölte, amely azt jóváhagyta. S amikor ezt megtudták az erdélyi magyar unitáriusok, akkor felvették őket a terv fonalát s nem engedték, hogy a Hunyadmegye csináltassa meg a régi emléktáblát, hanem ők akarják a saját pénzükhöz megcsináltatni.

A gondolat Dr. Rozván Istváné volt s e szép ünnepély alkalmával ott láttuk lebegni az ő megértő és testvéri érzésről, békés együttélésről tanuskodó fennkölt, magasszárnyalású gondolatát. A politika vagy egyéb hiba ezt az érdemét el nem homályosíthatja.

Kovács Károly.

Prológus

Elmondotta Peredy György,

a nagyváradi Szigligeti-Társaság főtájkára a déval színházban november 12-én megtartott Dávid Ferenc emlékünnepelel műsoros estélyén

Jöttünk magyarok kezünkben virággal...

Szívünk fölött hitünk örömpiros rózsája virul, soha nem hervadó örökzöld levelekkel.

Az erdélyi gondolat sasokkal vont fogatja hozott, hitben, magyarságban egy testvéreket.

Itt, itt porlik valahol egy ember, aki egykor szintén bizonyítani jött a nagy bibliai igazságot: hogy a szellemet nem járja át a kard, nem emésztí meg a tűz és hiába ismeretlen, jeltelen a hantja, mert nem volt még sir, amely eltemetni tudta volna a gondolatot!

De mi nem keressük a gyp süppedését a csontok fölött, a gólgotai kereszt árnyékát. Elég a tudat: az erőszak nem győzött és nem győz soha: csak az igazság és a szeretet. A szeretet, s az összetartó testvériség, amellyel a Krisztus kicsi nyája meghódította, leverte a világhódító Róma fegyveres birodalmát. Az igazság hite, amely felszabadította a halál félelmétől azt, akihez mi unitáriusok ide záránk dokolunk: apostolunk t, Dávid Ferencet. S akinek emlékéhez lehajtott fővel közeledhetik minden erdélyi magyar: mert az ő hitvallásának lényeg, a lutheri és kálvini átalakulásban véresen hánytorgó középkor felleges ege alatt, az Isten képére alkotott Ember lelkének örök időktől áhitott forró kívánsága: a lelki szabadság, egyenlőség templomának felépítése volt. De az emberek templomainak lényeges része mindig a földalatti kriptá és a haladás apostolai, akik szívükben nem érzik az erőszakosságot, csak előre, fölfelé néznek: nem sejtik azt. A szabadság vágyát Isten oltotta belénk: Dávid Ferenc annak csak zengő hárfája volt és hol van még ma is a világ attól, hogy mindenütt megértsék az ő lelkének egekig verő himnuszát.

Oh, bár frázis lenne ez a szó és törvénye

lenne minden népeknek a Dávid Ferenc sugallatára, igére 1568-ban Tordán törvénybe iktatott Cikkely: „mert a hit Istennek ajándéka, az hallásból leszen, mely hallás Isten igéje által vagy on...” — valamint az 1571-iki marosvásárhelyi országgyűlésen a János Zsigmond fejedelem indítványára leszögezett törvény: „az Isten igéje mindenütt szabadon prédikáltsassék, a vallásért senki meg ne bántassék, se prédikátor, se hallgatók...”

Békének, emberszeretetnek, lelki szabadságnak virágos ágya: Erdély! Hogyan tudtál belehullani egy kicsi sirba, amit egy jólelkű tisztartó és egy hűséges ápoló ásott meg valahol itt a dévai határban!

Aztán... 1579 november 15-től, amikor a 69 éves Dávid Ferenc püspök befejezte diadalmas szenvedéseinek útját — sötét lett, mint mikor a vihar eloltja a fényt... sziklavá me-revedtek az erős hitűeknek titkon elzokogott imái az unitárius Hel ai Gáspár bibliája fölött... aztán... óh mennyi fájdalmat csókolt a világ lelkünkre: s a mi anyáink mégis dalolni tudtak a bölcsök felett...

Hallga! zenélnek az égő csillagok... Légy csendbe szív: szolozsmátdalol egy éjjeli madár...

A dévai vár oldalán egy eltűnt hant mellől elsurrant a halál szolgálója. Lassan felnyílik a sir és három évszázad étheri folyamán erre indul fekete csónakon egy öreg hajós. Más temetőekben is felnyílnak a halomajtók. Sztáray Miklós, Ovári Benedek a Báthory Kristóf előtt a főpásztor védőjeként szereplő rettenethetetlen két tordai pap; Csáky Mihály, Békés Gáspár, Hagymásky Kristóf, Pókay Antal, Mikola Ferenc országos tanácsosok, Barát Kata a szerető feleség, Karádi Pál az alföldi püspök; s a Dávid veje a kolozsvári főjegyző, aki gyermeki szeretettel támogatta a halálos beteg öreg Dávid Ferencet ellenségei és bírái elé, századok alatt pihenni tért ősapáink és ősanányáink zajtalan végig lebegnek a levegőben, a fekete csónak megtelik velők. Ide jönnek hozzánk. Mindenik a maga vére, gyermeke mellé. Ugy érzem, halom mintha valaki boldogan játszana a szívünk hurjain.

És ime megszólal Ovári Benedek:
Egy Isten hitéhez hű gyermekeink, és Ti mind kik itt vagytok véreim magyarok!

Amit Dávid Ferenc és mi tanítványai hirdettünk: nem a vérontás, elnyomás, hanem a béke volt. Ádáz, verés, börtönös, bitós, pallóos harc dult szerte a világon a vallásfelekezetek között, nálunk Mohács gyászának fátyola égette még a lelkeket, amikor a külföldi harcoknak hire jött: s az erdélyiek szíve reszketett a jövő gondolatán. És ebben a viharokat jósló, fellegetől sötétlő időből 1568-ban a János Zsigmond tordai országgyűlésére büszke lehet minden magyar. Örök dicsősége a magyar történelemnek ez a nap, amikor Erdély tulrepülve évszázadokkal korának horizontját: békét hirdetett, lelki szabadságot és Dávid Ferenc unitárius püspök, udvari pap szavai szellemében, törvénybe is iktatta azt.

Amit ti most, közel négy évszázad után Korotok vívmányának, demokraciának neveztek: életével és tetteivel, könyveiben és szónoklataiban már hirdette és megvalósította a nyelveket beszélő, külföldi egyetemeken képzett Dávid Ferenc, az egyszerű kolozsvári csizmadia lángelméjű fia. A Krisztus szeretetét és megbocsátását hirdette és tette hitvallássá, megtiltva a bosszuállásnak minden nemét. Mint egy lírai költeményben: alak és eszme összeolvadt.

Lángelméje a katolikus püspöki udvar papját előbb a luteránusok püspökévé, majd református püspökké, végül pedig a haladás elvének hirdetésével, az általa megformulált unitárius hitelvek püspökévé emelte föl. Magyar volt szívében, lelkében és gondolatában magyar. Torda, Nagyenyed, Marosvásárhely, Gyulafehérvár, Nagyvárad hallják országgyűléseken, zsinatokon, hitvitákon emberi haladást, liberálizmust hirdető szavait. És míg a felekezeti izgatás más felekezeteknél a magyarországi részekben sok helyen templomok, régi sirok földulását idézte elő, megsemmisítette a váradi vár szentkirálysírjait, míg ellenfelei halálbüntetést követelnek a fejére: addig Dávid Ferenc a békét, egyetértést, egyenlőséget és a szeretetet hirdeti és levélben könyörög a fejedelemnek, hogy az ő ellenségei, vádlói még

Meghűltél?
Nem is csoda ilyen időben. Végy csak be
Aspirin-tablettákat
azok biztosan segítenek. Ügyelj azonban az eredeti
"Bayer"
csomagolásra és a "Bayer-keresztre", mely a csomagoláson látható.

csak méltatlansággal se illettessenek. Mert mi imádkozunk azokért is, akik minket átkoznak és üldöznek.

A fejedelem száján pedig a Dávid Ferenc igéjének lelke szól: „a mi birodalmunkban mi azt akarjunk, hogy szabadság legyen, mi tudjuk, hogy a hit Isten ajándéka és a lelkiismeret semmi erőszakkal nem vitettetik.”

Ime a mi igénk vala: megbocsátani miként a Krisztus — és hirdetni a felvilágosodott, szeretettel teljes, igaz önfelelődoző kereszténységet.

Azt a testvériséget hirdettük, amely ma az elmúlt századok után, mint viruló rózsáig kell, hogy összeboruljon a szívetek fölött: unitáriusok és minden felekezeti szenvedésben, hitben egyformán magyarok.

A fantom elment.

Gyujtsuk meg a mécsest.

Zendüljön föl a szeretet muzsikája és a testvéri összetartás új szellemét ébressze fel ezen a napon, és szóljon míg csak a lelkünk hajnali dala nem üdvözli a felkelő napot...

SPORT

Simeria C. F. R.—Olimpia Arad 2:1 (1:0)

Bíró: Pálffy (Arad)

Vasárnap, f. hó 10 én játszotta le fentti két csapat a simeriai CFR. pályán az őszi forduló nyolcadik bajnoki mérkőzését, mely a kitűnően feljavult simeriai csapatnak hozta meg a kiérdemelt győzelmet. A játék már a kezdetén heves irammal indul s az első félidő ugyszólván teljesen az Olimpia kapuja előtt folyik le; míg a második félidőben egy-egy lefutás révén lesz veszélyes az Olimpia, azonban legretettegettebb emberük Barbu nem tud érvényesülni, mert a simeriai védelem állandóan lekötötte, bár a játék folyamán több ízben változtatta játék-helyét. Az első félidő heves küzdelem után egy góllal zárult Simeria javára. A második félidőben Arad még jobban beléfekszik, de Simeria nagyszerű védelmén minden akciója megtörik s csak a Herczegh kapus kezéből kiejtett labda hozza meg nekik a kiegyenlítő gólt, míg Simeria a második félidő közepén Szabó III. nagyszerű lövése révén megszerzi a döntő második gólt.

Simeria e győzelme mindenkép reális volt, amennyiben az őszi szezonban lejátszott nyolc bajnokiból négyet nyert, kettő eldöntetlen és mindössze kétszer szenvedett vereséget. Ez dei nagyszerű szereplése a klub történetének egyik legragyonzóbb fejezete lesz, tekintetbe véve azon anyagi s egyéb nehézségeket, melyekkel meg kell küzdenie. Aki ezeket ismeri, az tudja csak értékelni amaz eredményt, hogy az aradi kertület 10 elsőosztályu csapata közt 10 ponttal a negyedik helyet foglalja el.

Góllövők Schusztar és Szabó III. Az Olimpia részéről Barbu. Koh Y-Noor.

HIREK

— **Szoborleleplezés Szászvároson.** Szászvároson november 17-én, vasárnap fogják leleplezni *Ferdinánd* király szobrát, amely ünneplés alkalmán meg fog jelenni a király, a királyi család, a magas Régenstanács s a kormány tagjai. A királyi család külön vonattal érkezik Szászvárosra délelőtt 10 órakor.

— **Comşa Ioan szenátor Déván** Erdélyi körletében Comşa Ioan, az iparkamarák által megválasztott szenátor Dévára érkezett s az iparkamara kereskedelmi szekcióját vasárnap, nov. 12-én reggel 9 ó-ra gyűlésre hívta össze, amelyen beszámolót tartott az iparkamarák szövetségének kolozsvári gyűléséről s ismertette a kereskedelem sérelmeit különösen az adózás tekintetében. Nagyon sok adópanasz is hangzott el a megyei kiküldöttek ajakán.

— **Halálozás.** *Botha Sándor* bácsii református lelkész életének 71-ik évében november 12-én Bácsiban elhunyt. Az öreg református tiszteletes 45 évig teljesített lelkészi szolgálatot, amely idő alatt egyházát és Krisztusát mindig a legnagyobb alázattal és áldással szolgálta. Az utóbbi időben betegeskedni kezdett. Vele egy mélyhitű igaz lelképásztor szállott a sirba. Földi maradványait november 14-én temették el nagy részvét mellett a bácsii református templomban tartott gyászistentisztelet után.

— **Szamos Mihályné** szül. *Mezei Erzsébet* életének 54-ik évében Déván meghalt. Temetése folyó hó 16-án ment végbe.

— **Hunyadmegye delegált prefektusa az esküt nem tett tisztviselőkhöz.** *Cimponeriu Ioan* delegált hunyadmegyei prefektus lapunk utján is felhívja az esküt nem tett volt magyar tisztviselő figyelmét arra, hogy az eskü letétele iránt külön kérvényt kell beadniök hozzá. Mindenki külön kell kérvényét beadja, tehát csoportos kérvényezésnek helye nincsen, mint ahogy azt Kolozsváron megtették. Az esküre jelentkező volt tisztviselőnek igazolnia kell, hogy román állampolgár, nem optált más országba és nem repatriált. Akinek nincsen állampolgársági bizonyítványa, annak igazolnia kell, hogy az elmúlt tíz esztendő alatt hol lakott. Bizonyítványt a polgármesteri hivatalban adnak s azzal kell a prefektushoz menni.

— **Működik az agrárbizottság.** A hunyadmegyei agrárbizottság, amely az agrárügyeket vizsgálja felül, jelenleg Hátszegen, Pujon és Petrozsényben működik. Utoljára marad Déva, ahol a tisztviselők házhely ügyeit is el fogják intézni.

— **Cryzanthém-kiállítás a dévai református papilakban.** A dévai református Nőszövetség november 16, 17 és 18-án a papilak udvarán cryzanthém-kiállítást rendez. A kiállítás alatt teát fognak felszolgálni. A kiállítás a szegény gyermekek karácsonyi ajándék alapja javára megy.

— **Szerkesztőségi jelentés.** Anyagtorlódás miatt tárca folytatásunk, valamint több cikkünk közlése jövő számunkra maradt.

— **Különböző üzleti könyvek jutányos áron kaphatók V. Laufer könyvkereskedésében, Déva.**

— **A zsidó ifjúság** f. hó 23-án tartja előadását a városi színházban. A próbák már a legnagyobb rendben folynak és a nagy siker már most is biztosítva látszik. A műsort csak a jövő számunkban közöljük, addig is eláruljuk hogy az előadást öv. Mihály Károlyné, illetve a Lenitanti fogja bekonferálni.

— **A Dévai Iparos Dalárda műsoros estélye.** A Dévai Iparos Dalárda november 24-én a Kaszinó emeleti helyiségében rendez első szerepléseként műsoros estélyét, amelyen a dalárda minden kiváló tagja szerepelni fog. Déva város közönsége a legnagyobb várakozással tekint a műsoros estély elé, amelynek programját a jövő számunkban fogjuk közölni.

— **Mi van a szegényházzal.** A szegényház, amelyben eddig a háboruban elhalt árvái nyertek elhelyezést az árvaház felosztása után üresen áll. Már több mint két hónapja nincsen üresen áll, h gy tulajdonképpen ki vegye birtokba a szép épületet. Ajánlatot adtak be a megyéhez a hadkiegészítő, állami leányiskola. A kiadás felől a vármegye legközelebbi ülésén fog dönteni.

— **Táncmulatság a csángótelepen.** A dévai Csángó Dalárda vasárnap, november 17-én a Gazdakör helyiségében este 7 órai kezdettel táncmulatságot rendez. Az engedélyt reggel 4 óráig kapta meg a vezetőség. A tiszta jövedelmet a római katolikus templom festésére fogják fordítani.

— **Elveszett pénztárca.** Nov. 11-én elveszett a városi moziban egy pénztárca pénzzel és iratokkal. A becsületes megtaláló kéretik, hogy ha a pénzt nem is, de az okmányokat a kiadói hivatalhoz beküldeni szíveskedjen. 246 1 1

— **A megyei kocsmárosok a vasárnapi záróra ellen.** Hunyadmegye falusi kocsmárosai közül többen kérvényt adtak be a prefektúrához, amelyben a vasárnapi záróra felfüggesztését kérik. A vármegyei tanács közelebből foglalkozni fog ügyeikkel.

— **Értesítés.** Értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy a *Salon Ideal* női fodrászteremben egy *férfit* női fodrást, ki elsőrendű hajvágó, onduláló alkalmaztam. 242 1-2

— *Friss fotóciók, őszi divatlapok, kézimunka lapok és legújabb képeslevelezőlapok kaphatók V. Laufer könyvkereskedésében.*

No. 49.513

244 1-1

Publicațiune.

Se publică spre cunoștință generală că în ziua de 22 Noembrie 1929, orele 11 dimineața se va ține la reședința Regimentului 4 Grăniceri din Deva, licitație publică cu oferte închise pentru aprovizionarea cărnei, slăninei și untului necesară pentru hrana trupei Batalionului 1 Grăniceri Instrucție Deva și Batalionul 2 Grăniceri Instrucție Arad.

Licitatiia, se va ține în conformitate cu Art. 72-83 din legea contabilității Publice.

Calitatea și celelalte chestiuni de detaliu se pot vedea în fiecare zi în caetul de sarcini aflat la reședința Regimentului.

Supra oferte nu se primesc.

Ofertele, vor fi însoțite de garanția legală de 10% în recipisa Administrației Financiare. Deva, la 4 Noembrie 1929.

Comandantul Regimentului 4 Grăniceri

Colonel, *Amzulescu.*

Ofițer cu aprob. Adm. Sublocot. *Suditu.*

nagyobb és kisebb tételekben állandóan

Diót veszünk

GUTTMANN diótörőde Timișoara,
Hunyadi-ut 13. 234 3-3

No. 49.113

243 1-1

Publicațiune.

Se publică spre cunoștință generală că în ziua de 22 Noembrie 1929, orele 10 dimineața, se va ține la reședința Regimentului 4 Grăniceri din Deva, licitație publică cu oferte închise pentru aprovizionarea 60.000 kgr. ovăs necesar pentru hrana cailor acestui Regiment.

Licitatiia se va ține în conformitate cu Art. 72-83 din legea contabilității Publice.

Calitatea ovásului, cum și celelalte chestiuni de detaliu se vor vedea în caetul de sarcini aflat la reședința Regimentului.

Concurenții pot licita fie pentru întreaga cantitate s'au numai o parte din ia.

Supra oferte nu se primesc.

Ofertele vor fi însoțite de garanția legală de 10% în recipisa Casei de depuneri și consemnațiuni s'au Administrației Financiare.

Deva, la 4 Noembrie 1929.

Comandantul Regimentului 4 Grăniceri

Colonel, *Amzulescu.*

Ofițer cu aprob. Adm. Sublocot. *Suditu.*

Publicație de licitație.

Se aduce la cunoștință, că se vor vinde marfele, anume: coloniale, de fererie, de sticlărie, puțin textil prețuite la Lei 404.059 și înșirate în inventarul fal. sub, pos. 1-322, 324-409 ca o poziția și aranjamentul prăvăliei estimat la Lei 30.000 ca poziția separată sub 410 obiectele aceste aparține masei fal. a Firmei fal. J. Weisz din Ilia.

Licitatiia se va ține la 30 Noembrie 1929 orele 5 d. m în Deva în biroul adv. lui Dr. Sigismund Schulhof, la el trebuie înaintate oferte timbrate în plicuri sigilate separat pentru marfe și separat pentru aranjamentul până la ora 12 a. m. la ziua licitației, totodată trebuie depusă 10% prețul de estimare drept vadiu tot la mânele d-lui Dr. S. Schulhof preș. Com. Fal.

Inventarul, condițiuni se pot privi în biroul adv. D-lui președinte al Com. Fal. susnumit și la curatorul masei în Ilia.

Dr. Ștefan Fodor
adv. Ilia, masacurator.

247 1 1

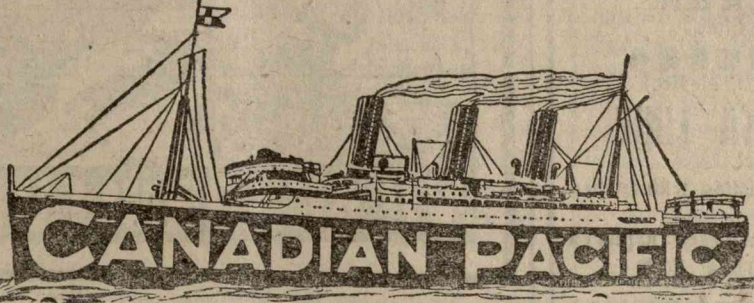
ARAD

Fehér Kereszt nagyszálloda

Központi fűtés, hideg, meleg víz, hall.

Legtiszább! 245 1 2 Legjobb!

Canadian Pacific Railway

Ismét megnyilt a Kanadába való bevándorlás

A Canadian Pacific újra ad beutazási engedélyeket, Kanadába földműves családoknak, földműveseknek, cselédeknek, (németeknek, ruténeknek, magyaroknak és szerbeknek) de csak azoknak, akik a társaság hajóin és vonaljain utaznak és Emigrációs utlevelük van.

Első utazás 1930. február elején van.

Miután korlátolt számú utasokat vehetünk fel, kérjük a jelentkezéseket minél előbb beküldeni. Felvilágosítást ingyen és szívesen adunk:

A Canadian Pacific főügynöksége Bucarest

Calea Griviței 157. **Fiókok: Cluj,** Calea Reg. Ferd. 62. Sürögnycim:

„Gacancpac” **Oradea-Mare,** Bul. Reg. Ferd. 25. Sürögnycim: „Tranzit”.

Egy jó házból való 223 3-3
fiu vagy leány tanulónak felvétetik
 W. Koziarsky fényképésznél, Déva.

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYVIZ

a gyomorégést megszünteti, epe és máj bántalmaknál a görcsös fájdalmakat enyhíti, influenzánál, köhögésnél, vagy rekedtségnél, ::: hatása felülmúlhatatlan mivel a legjobb nyálkaoldó és köptető. 183 11-
Kapható minden fűszerüzletbe.

AUTÓJAVÍTÓ-MŰHELY

A dévai villamostelep
 modernül berendezett autójavító-műhelye szavatosság mellett vállal mindenféle gépmunkát.

Esztergamunkák, hegesztés, autóvillamossági szakmunkák, ugymint dinamók tekercselése, javítása, accumulatorok felírissítása, töltése és javítása.

Gummi-vulkanizálási munkák
 gyorsan, pontosan és jutányos áron eszközöltetnek. Sár- és hócipők olcsón és gyorsan javíttatnak.

Villamossági szaküzlet.

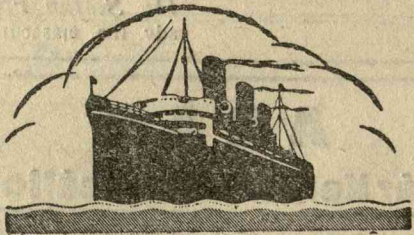
A Str. Regina Maria 19 sz. a. lévő villamossági üzlet izléses csillárválasztékkal, villamos főzőedényekkel, vasalókkal, porszívó- és mosógéppel, különféle ventilátorokkal áll a közönség rendelkezésére.

Reklám izzólámpa-árak.

Ganz-féle electro-motorok, szivattyúval összeépített motorok, benzinmotorok, benzinlokomobitok és benzinelektromos aggregátok házivilágítás céljára.

Mindenemű villamos-szerelési anyagok és rádiókészülékek.

Elsőrendű Columbia gramofonok és a legújabb slágerlemezek!

216 3-11

UTAZÁS
 egész éven át

KANADÁBA
ÉSZAKAMERIKÁBA
DÉLAMERIKÁBA
 (Argentína, Uruguay, Chile)
KÖZÉPAMERIKÁBA
 (Columbia, Venezuela, Cuba, Mexico)

A HAMBURG-AMERIKA LINIE

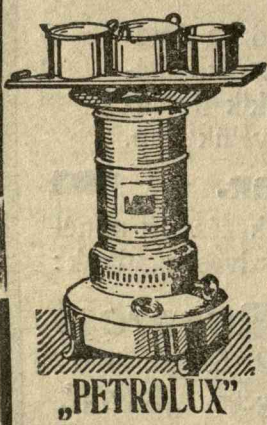
elsőrendű gőzöseivel, melyek elhelyezés, bánásmód és ellátás tekintetében kiválót nyújtanak.

Felvilágosítások és ismertetőik díjmentesen kaphatók

HAMBURG-AMERIKA LINIE S. A. R.

Lazarovitz L. H. vezérigazgató

Cluj, Str. Regele Ferdinand 69. Timișoara, Str. Mercy 2. București, Calea Griviței 183.

Vigyázat a GRAETZ gyári jelzésre

Az eredeti 7-es számú

„GRAETZ”-főző

kapható a gyári lerakatban

TIMIȘOARA

IV. J. Vacarescu 30/c

„PETROLUX”

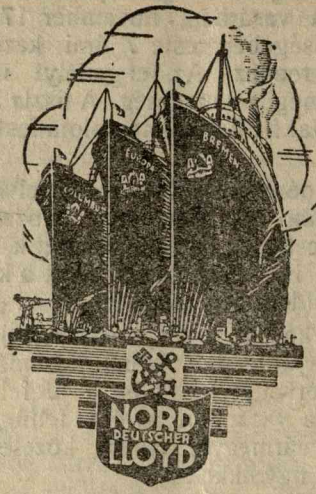
cégnél franco

131 Ara Lei 400.

17- Erősfényű petroleumgáz-lámpák

nagy választékban!

Főzőplátni külön Lei 250.

Északnémet Lloyd-Brema

Rekord utat ért el a D. BREMEN 50.000 tonnás hajója az utat Európától Newyorkig 4 nap és 14 óra alatt tette meg.

229 4-30

Rendszeres utazások minden irányba, különösen az amerikai

Egyesült Államokba, Cubába, Braziliába, Uruguayba, Argentiniába és Canadába.

Elsőrendű német konyha, kitűnő kiszolgálás, modernül berendezett új hajók.

Bővebb felvilágosítást nyújt a romániai főügynökség:

Norddeutscher Lloyd -- F. Missler

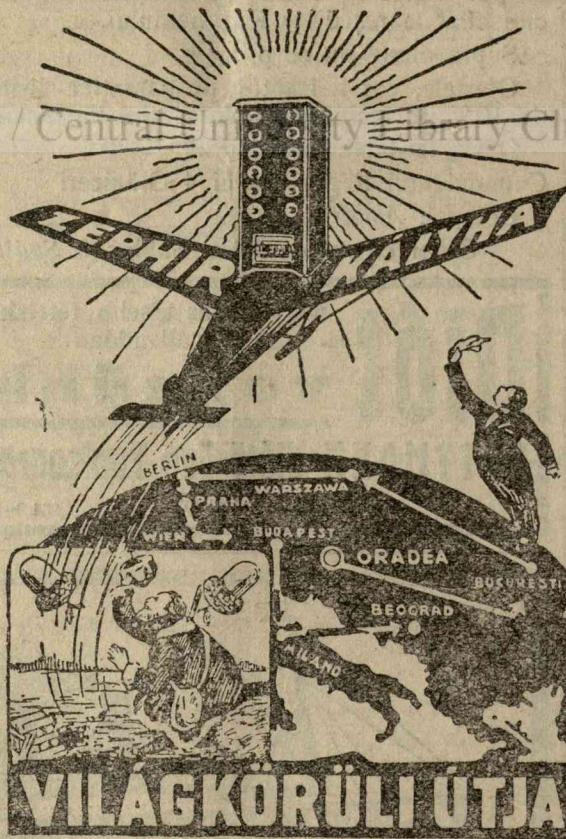
Bukarest, II. Calea Griviței 130, bejárat a Str. Polizu 2. sz. alatt.

Timișoara, Str. S. C. Brătianu 5.

Arad, Bd. Reg. Ferdinand 63—65.

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 145,

Cernăuți, Str. S. C. Brătianu 3.

Dicsőségnek szárnyán messzire száll a hír.
 Világ kályháinak királya a

„ZEPHIR”

Több mint 20.000 drb. használatban.

10 kgr.

fával fűt egy normal szobát

24 órán át.

Még ma kérjen árjegyzéket!
 Képviselőt minden nagyobb helyen.

Gyártja:

SZÁNTÓ DEZSŐ és FIA

redőny- és kályharaktára

ORADEA.

184 10-

„Kályháink a sepsiszentgyörgyi gazdasági kiállításon aranyéremmel lettek kitüntetve”.

Acéllemez redőnyök, Esslingeni faredőnyök

Lerakat: BALOG GYULA UTÓDAI, DEVA.

